

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Strokovno izobraževanje članov
SVETA GORENJSKIH SINDIKATOV:

“KRIZA IN SINDIKATI - izziv za sodobnejši sindikalizem”

mag. Rajko Bakovnik, predsednik SGS

Naklo, 19. februar 2010

<http://www.gorenjski-sindikati.si>

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

STANJE IN AKTUALNI TRENDI RAZVOJA SINDIKATOV V SVETU IN PRI NAS

Je upor zaposlenih začetek
novega socialnega gibanja?

Vlada in sindikati dosegli dogovor

Klasičen konflikt
med delom in
kapitalom

Gorenjski sindikati za
ustanovitev delavske zbornice

Zgodovinski razvoj sindikalnega gibanja v svetu (več kot dvesto let):

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

- **19. stoletje** - *obdobje nastajanja sindikatov v Evropi; nizka sindikaliziranost; majhne obrtniško-industrijske org.; vsebina: medsebojna pomoč in zaščita članov*
- **začetek 20. stoletja** - *strmo naraščanje članstva; več kot 10% sindikaliziranost (Anglija, Nemčija, Nizozemska)*
- **po I. svetovni vojni** - *prava eksplozija sindikaliziranosti v vsem (tedanjem) razvitem svetu: od 20% do 50% zaposlenih; sledila je velika gospodarska kriza, ki je sindikate zdesetkala (še posebej v Nemčiji in Angliji)*
- **po II. svetovni vojni** - *v obdobju konjunktore so se sindikati povsod številčno okrepili (tudi v ZDA); po naftnem šoku in recesiji ob koncu 20. stoletja se je rast ustavila in začelo se je upadanje članstva*

“Križa sindikatov” na prelomu stoletja

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Čeprav se v današnjem času **SINDIKATI** v večini razvitih držav soočajo s stagnacijo in/ali upadanjem članstva, so kljub vsemu še vedno pomembne civilno družbene organizacije (še posebej v Evropi), ki jih močno upoštevajo ostali socialni partnerji.

RAZLOGI za “krizo sindikalizma”:

- **gospodarska gibanja** – v obdobjih gospodarske rasti članstvo narašča, v krizah pa upada (???)
- **strukturni dejavniki** – tehnološke spremembe: od množične industrijske proizvodnje k razmahu storitvenih dejavnosti (*zaposleni v srednjih in malih podjetjih, začasno zaposleni, brezposelni, mladi iskalci zaposlitve, imigranti, ženske... - so ostali zunaj sindikatov*)
- **zgodovinska izčrpanost socialne demokracije** (od 70. let dalje) – sindikati so ostali brez tradicionalnih, utečenih ideoloških in političnih okvirov (ni več razrednega naboja)

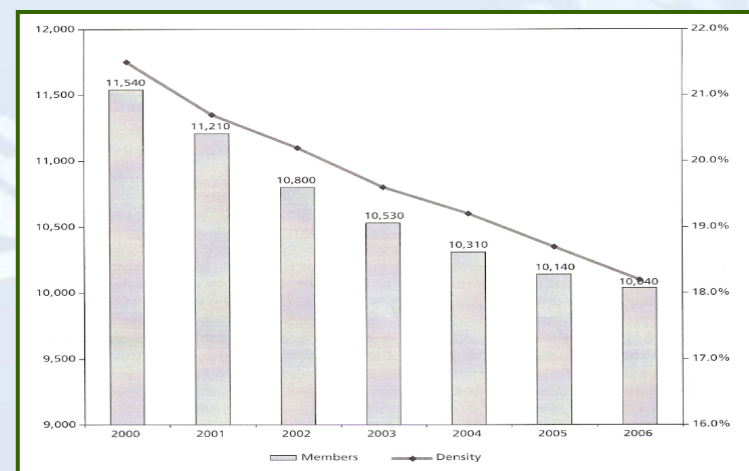
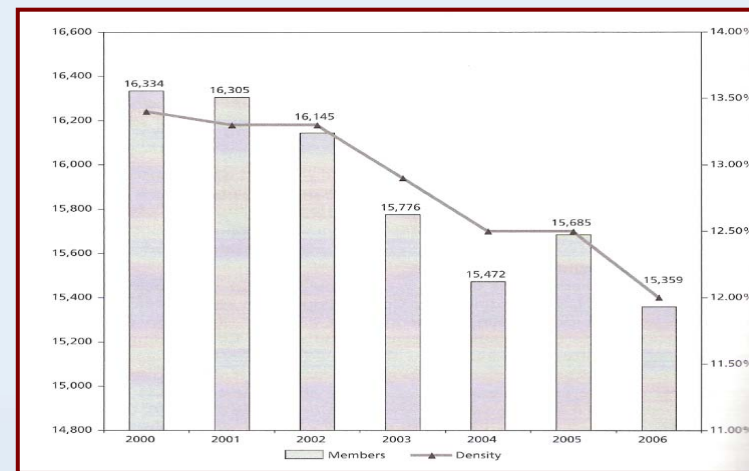
Stopnje sindikaliziranosti v EU, ZDA, Japonski, ... (1)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

- v ZDA in na Japonskem je po letu 2000 prisoten trend upadanja števila članov sindikata in zmanjšanje stopnje sindikaliziranosti
- tako je bila stopnja sindikaliziranosti v letu 2006:
 - ZDA = 12%
 - Japonska = 18,2%

Stopnje sindikaliziranosti v EU, ZDA, Japonski, ... (2)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

09% - Francija

14% - ZDA

15% - Španija

22% - Japonska

24% - Nova Zelandija

27% - Nizozemska

29% - Nemčija, V. Britanija

30% - Portugalska

32% - Kanada

34% - EU

35% - Avstralija, Italija

44% - Irska

56% - Norveška

69% - Belgija

74% - Slovenija (2003)

79% - Švedska, Finska

80% - Danska

OPOMBI:

- upad sindikaliziranosti v EU je manj izrazit, kot v ZDA in na Japonskem
- **v Sloveniji je po zadnjih ocenah stopnja sindikaliziranosti le še 30%**

Vir: Brown in drugi (2000), Organisation for Economic Cooperation and Development, International Labour Organization and the EIRO

Kolektivna pogajanja

- **KP** so glavno orodje urejanja odnosov med delavci in delodajalci
- v **ZDA** in na **Japonskem** prevladujejo **KP na ravni podjetij**
(stopnja pokritosti je podobna st. sindikaliziranosti: 13,1% in 20%)
- v **EU** je več kot **1/3** zaposlenih pokrita s **KP** *(opazen je vse večji trend k decentralizaciji KP, torej na ravni podjetij)*

Glavne teme kolektivnega pogajanja

- na splošno **povišanje plač in ekonomski vidiki**
- v **ZDA** še zdravstveno zavarovanje; na **Japonskem** še: skrajšanje DČ, min. plače, delo po 60. letu, varnost zaposlitve in ravnotežje med delom ter družino

Plače

- v **ZDA** obstaja razlika med plačami članov sindikata in ostalih zaposlenih - **plača članov** je bila l. 2006 skoraj **30% višja (!!)**
- na **Japonskem** imajo od l. 2006 novo strategijo za izboljšanje plač (*nove zahteve: višje plače za mlajše in višji dodatki za nadurno delo*), kljub temu so zadnja povišanja še pod nivojem l. 2000
- v **EU** so bila povišanja plač v l. 2005-2006 zelo različna: od manj kot 2% (*Nemčija, Nizozemska*), do več kot 10% (*nove članice*)

Industrijski konflikti

- tako v **ZDA**, na **Japonskem** in **EU** v zadnjem obdobju ni bilo večjih industrijskih konfliktov - opazen trend upadanja nesoglasij med socialnimi partnerji

Razvoj sindikatov in socialnega partnerstva v EU (1)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Evropski socialni partnerji

- *Evropska konfederacija sindikatov (ETUC)*
- *Konfederacija evropskih delodajalcev (BUSINESSEUROPE)*
- *Evropski center delodajalcev in podjetij javnega sektorja (CEEP)*
- *Evropsko združenje za obrt, mala in srednja podjetja (UEAPME)*
- *Eurocadres - svet evropskih strokovnih in vodstvenih delavcev (povezan z ETUC)*
- *Evropska konfederacija vodilnih in vodstvenih delavcev (CEC) (neodvisna od ETUC)*

Razvoj sindikatov in socialnega partnerstva v EU (2)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Socialni dialog na ravni EU

- *socialni partnerji se vključujejo v procese odločanja EU*
- *imajo na voljo mehanizme, s katerimi izražajo svoja mnenja in pravico sklepanja sporazumov, ki so nato vneseni v evropski pravni red*
- *po letu 1996 se je pomen socialnega dialoga v Evropi občutno povečal*

Rezultati oz. največji dosežki

- *trije sporazumi, ki jih izvajajo direktive Sveta: o starševskem dopustu, delu s krajšim delovnim časom in pogodbah za DČ*
- *trije samostojni sporazumi: o delu na daljavo, stresu pri delu in trpinčenju na delovnem mestu*
- *dva okvira ukrepov: o vseživljenjskem učenju in enakih možnostih*

Razvoj sindikatov in socialnega partnerstva v EU (3)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Združevanje sindikatov v članicah EU v 2005-2006 (TREND?!)

- *Švedska: s spojitvijo dveh sindikatov je nastal **Sindikat IF Metall***
- *Danska: z združitvijo dveh sindikatov je nastala **Združena federacija danskih delavcev***
- *Romunija: z združitvijo dveh federacij je nastala nova **Federacija sindikatov javnega sektorja***
- *Avstrija: tri nove sindikalne organizacije so nastale z združitvijo sedmih pridruženih organizacij federacije avstrijskih sindikatov*
- *V. Britanija: z združitvijo dveh sindikatov je nastal **Sindikat visokega šolstva***
- *Slovenija: pet sindikatov javnega sektorja se je združilo v **Konfederacijo sindikatov javnega sektorja***

Glavni razlogi: *potreba po sodelovanju, upadanje članstva, stroški...*

Dosedanji koncepti (modeli) organiziranja-delovanja sindikatov

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Sindikati kot "INTERESNE ORGANIZACIJE INDUSTRIJSKIH DELAVCEV" (I)

- *po članstvu majhne organizacije iz obdobja zgodnjega, divjega kapitalizma*
- *avtonomna, pogosto radikalna delavska združenja*
- *velika medsebojna solidarnost in zaščita*
- *članom zagotavljajo kolektivno podporo, možnost fizičnega preživetja in ohranitev človeškega dostojanstva*
- *povezovali so jih programi razrednega boja*
- *dojemljivi za močne ideologije, močne voditelje in populizem*

Dosedanji koncepti (modeli) organiziranja-delovanja sindikatov

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@sioi.net

Sindikati kot "SOCIALNI PARTNERJI" (II)

- *njihov razvoj je povezan z vključevanjem delavskega razreda v procese modernizacije*
- *v osnovi so bili to programi socialnih demokracij - sindikalna strategija je temeljila na "dialogu" z državo*
- *sooblikovali so bolj regulirani, organizirani kapitalizem - državo blaginje*
- *obdobje najmnogičnejših, najvplivnejših sindikatov (v dvestoletni zgodovini)*
- *klasični primeri teh sistemov (nastali po II. SV): Skandinavija, Avstrija*
- **PASTI:**
obsedenost z organizacijo in rastjo (množičnost članstva - zato praviloma niso socialna gibanja), birokratizacija, oddaljevanje od navadnega članstva (zaradi nenehnega stika z viri politične moči), prepočasno odzivanje na spremembe, ob resni krizi lahko razpadejo

Dosedanji koncepti (modeli) organiziranja-delovanja sindikatov

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Sindikati kot "ODVETNIŠKE PISARNE" (III)

- *pojavijo se z modo zavračanja kolektivizmov vseh vrst*
- *omejujejo se na zagotavljanje individualnih storitev (delavcu kot posamezniku)*
- *člani si s plačevanjem članarine zagotovijo pravno pomoč*
- *v osnovi gre za obliko zavarovanja za primer nesreče (npr. če te delodajalec "vrže iz službe")*
- *PASTI:*
čeprav je tovrstna strokovna pomoč zelo pomembna, pa sindikati "z izključno odvetniško vlogo" nimajo prave perspektive

Dosedanji koncepti (modeli) organiziranja-delovanja sindikatov

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

“PODJETNIŠKI SINDIKATI” (IV)

- *ponavadi se pojavijo v podjetjih s stabilno, celo monopolno pozicijo v družbeni delitvi dela*
- *sindikati v drugih podjetjih in povezovanja v širše sindikalne organizacije jih ne zanimajo*
- *v okviru velike identifikacije z lastnim podjetjem, se oblikujejo “uspešne in srečne družine”*
- *dejansko takšni sindikati sklepajo nekakšno koalicijo z lastnikom/menedžerjem*
- *v osnovi gre za obliko barantanja, s katero se ustvarja “notranja solidarnost”*
- *PASTI:*
ker gre pri teh oblikah organiziranja za dejanski egoizem na mikroravni, ki je ekstremno ozko usmerjen, se takšni sindikati ne morejo ohraniti

Možne smeri razvoja sindikatov v novih razmerah (1)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Temeljna ZAGATA SINDIKATOV

Čeprav se svojim tradicionalnim identitetam in aktivnostim ne morejo odpovedati - so z omejevanjem zgolj na te - obsojeni na neizbežno stagnacijo in upad.

Nove strategije oz. nove velike "zgodbe" SINDIKATOV:

(V katerih se bodo prepoznali vsi delojemalci: tako privilegirani kot proletarizirani beli ovratniki, tako tradicionalni modri ovratniki kot marginalizirani začasno zaposleni, ...)

- ***vrnitev k navadnim članom in prenova sindikatov kot družbenih gibanj (svobodno izražanje interesov različnih skupin)***
- ***demokratizacija notranjega sindikalnega življenja (obujanje medsebojne solidarnosti, profesionalizacija ključnih funkcij in visoka strokovnost - vključno z advokatskimi pisarnami)***

Možne smeri razvoja sindikatov v novih razmerah (2)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

- ***dograjevanje partnerske vloge sindikatov na vseh ravneh***
(Samo z enakopravnim socialnim dialogom bo mogoče prepričati delodajalce, da pri vseh spremembah pogojev dela, reorganizacijah itd., ki jih izsiljuje konkurenčno okolje, upoštevajo tudi delavske interese - vse to bo ustvarjalo tudi dodatne razvojne pospeške!)
- ***krepitev "ekonomske demokracije"***
(učinkovito soupravljanje, udeležba delavcev pri dobičku in širše notranje lastništvo - so ključni pogoji za preseganje meznega položaja delavcev)
- ***razvijanje permanentnega izobraževanja in usposabljanja vseh zaposlenih*** (sindikati lahko sami izobražujejo ali pa le-to zahtevajo za vse zaposlene - hkrati je to pogoj preživetja organizacij)
- ***izboljševanje kakovosti življenja*** (tako kakovosti delovnega življenja kot kakovosti prostega časa)

Sindikati in socialno partnerstvo v Sloveniji (1)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Člani Ekonomsko-socialnega sveta (ESS)*

- ***predstavniki delojemalcev:***
(Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Konfederacija sindikatov PERGAM, Konfederacija sindikatov 90 Slovenije, Konfederacija novih sindikatov Slovenije - Neodvisnost, Slovenska zveza sindikatov ALTERNATIVA, Zveza delavskih sindikatov Slovenije - SOLIDARNOST, Konfederacija sindikatov javnega sektorja Slovenije)
- ***predstavniki delodajalcev:***
(Združenje delodajalcev Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije, Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije, Trgovinska zbornica Slovenije)
- ***predstavniki države:***
(MDDSZ, MG, MF, MJU, Služba Vlade RS za razvoj, Generalni sekretariat Vlade RS, Kabinet predsednika Vlade RS, Urad za makroekonomske odnose in razvoj)

* vsak partner ima največ 8 članov

Sindikati in socialno partnerstvo v Sloveniji (2)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Temeljna področja delovanja ESS*

- *socialni sporazum*
- *socialne pravice in pravice iz obveznega zavarovanja (pokojnine, invalidnine, socialne pomoči, nadomestila in drugo)*
- *problematika zaposlovanja in delovnih razmerij*
- *sistem kolektivnega dogovarjanja*
- *cene in davki*
- *ekonomski sistem in ekonomska politika*
- *pravna varnost*
- *sodelovanje z MOD, SE in sorodnimi institucijami v EU ter članicah*
- *soupravljanje delavcev*
- *sindikalne pravice in svoboščine*

* ESS sodeluje pri pripravi zakonodaje na področju ekonomsko-socialnih zadev.

Sindikati in socialno partnerstvo v Sloveniji (3)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Skupaj s sindikati, ki v ESS zastopajo interese delojemalcev, je v Sloveniji **38** registriranih reprezentativnih sindikatov, med katerimi je tudi **SVET GORENJSKIH SINDIKATOV**, ki spada med največje regijske sindikalne organizacije v RS (*s partnerskimi sindikati ustanavljamo novo ZVEZO, s katero želimo pridobiti članstvo v ESS*).

Rezultati oz. največji dosežki slovenskih sindikatov

(Kljub aktualnim kritikam?!)

- *s strategijo "socialnega partnerstva" in favoriziranjem klasičnih (najbolj ogroženih) delavskih skupin so imeli zelo pomemben vpliv na celotno slovensko tranzicijo*

Sindikati in socialno partnerstvo v Sloveniji (4)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

- *imeli so zelo močan vpliv na oblikovanje vseh dosedanjih plačnih in socialnih politik*
- *odločilno so prispevali k definiranju in vpeljavi minimalne plače*
- *preprečili so privatizacijo pokojninskih skladov v Sloveniji*
- *sooblikovali so Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (brez sindikalnega pritiska bi bil zagotovo bolj restriktiven do brezposelnih)*
- *sooblikovali so Zakon o delovnih razmerjih*
- *sooblikovali so Zakon o kolektivnih pogajanjih*
- *...*

Sindikati in socialno partnerstvo v Sloveniji (5)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Problemi in razvojne perspektive slovenskih sindikatov

• *usihanje članstva - reakcija sindikatov:*

- *zaščito delavcev so začeli pogojevati s plačevanjem članarine*
- *v ZDR so uveljavili nekatere pravice, ki so izključne za člane*
- *zagovarjati so začeli sistem, da bi KP veljale samo za člane*

Z monopoliziranjem pravic le za svoje člane sindikati sesuvajo "socialno partnerstvo" in sebi zabijajo avtogol. (!!)

• *problem (ne)kakovostnega članstva:*

- *povečanje števila kakovostnih članov in ne le "plačevalcev članarine"*
- *zgodba o Dedku Mrazu: otrok članice dobi darilo, otrok nečlanice ne (???)*

Sindikati in socialno partnerstvo v Sloveniji (6)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

- ***pretirana usmeritev samo na borbo za PLAČE:***

- *s tem postajajo sindikati zaščitniki samo ene - najšibkejše interesne delavske skupine*
- *s tem sindikati (ne)hote pristajajo na MEZDNO (najemno) delo, kar pa današnji delavci nočejo*

- ***nove velike sindikalne teme:***

- *krepitev prostovoljnega, neizsiljenega članstva, lastne etične drža in podpore članov ter nečlanov*
- *kakovost delovnega življenja (varnost in zdravje, medsebojni odnosi, trpinčenje, položaj zaposlenih, ...)*
- *kakovost ostalega življenja (ravnotežje med delom in prostim časom, kakovost prostega časa, problematika brezposelnih in mladih iskalcev zaposlitve, problem nizke natalitete, alkoholizem, samomori, ...)*
- *medgeneracijski problem (ali zgolj zaščita starejših delavcev, ali pravičnejša razdelitev dela na vso delovno sposobno populacijo, ...)*

Aktualne razmere na trgu dela v Sloveniji in na Gorenjskem

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

V Sloveniji:

- *8% padec rasti slovenskega gospodarstva v letu 2009 (S. H. Milič, RTV 27/11-09)*
- *skoraj sto tisoč brezposelnih*
- *več deset tisoč zaposlenih s svojim rednim delom ne more pokriti niti minimalnih življenjskih stroškov (562,07 € - MDDSZ, avgust 2009)*
- *v avgustu 2009 je kar 178 tisoč zaposlenih prejelo manj kot 600 € (AJPES)*

Na Gorenjskem:

- *lani najslabši rezultati po letu 1990*
- *po rasti dodane vrednosti je Gorenjska na predzadnjem mestu v RS*
- *narašča nelikvidnost, ni naročil, ni naložb*
- *1162 delavcev je konec avgusta 2009 prejelo minimalno plačo*
- *stopnja reg. brezposelnosti se je v zadnjem letu skoraj podvojila (49.997 zaposlenih - jul.09; 6544 prijavljenih na zavodu - avg.09)*

Delovne obremenitve in (ne)zadovoljstvo zaposlenih (1)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Dominantne psihosocialne obremenitve zaposlenih:*

- *neusklajenost obsega dela in razpoložljivih potencialov*
- *neusklajenost pristojnosti in odgovornosti*
- *neusklajenost samostojnosti in pristojnosti*
- *nevpliv na organizacijo lastnega dela*
- *nevpliv na razporeditev delovnih opravil*

Vzroki psihosocialnih obremenitev, ki izvirajo iz medsebojnih odnosov:*

- *pomanjkljiv vpliv na oblikovanje delovne skupine*
- *neustrezna razdelitev vlog v skupini*
- *nična podpora skupine*
- *pomanjkljiva vloga in podpora nadrejenih*
- *improviziran način komunikacij (sodelavci, nadrejeni, stranke, uporabniki)*

* doc. dr. Marija Molan, univ. dipl. psih., višja zdr. svetnica

Delovne obremenitve in (ne)zadovoljstvo zaposlenih (2)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

(Ne)zadovoljstvo zaposlenih:

- *nezadovoljstvo nad plačami in položajem v podjetjih ter celotni družbi*
- *v zadnjem času: za več dela nižje plače*
- *skrajševanje DČ, nižanje plač in prerazporeditve razumejo kot nepravilno*
- *povečujejo se kršitve (nezakolitosti) delovnopravnih pravic*
- *kljub vestnemu delu in odrekanjem v korist podjetja niso nič vredni, postajajo samo številke*
- *nimajo nobenega vpliva, ne v zvezi s svojim delom, ne v zvezi s podjetjem - izgubljajo ČLOVEŠKO DOŠTOJANSTVO*
- *počutijo se odtujene, nemočne, celo odvečne v podjetju*
- *na tajkunizacijo, menedžerske prevzeme in selitve kapitala gledajo kot na "krajo" - socialne razlike v RS pa se drastično povečujejo*
- *so razočarani in jezni, tako na delodajalce in državo kot na sindikate*

Stališča, predlogi in ukrepi Sveta gorenjskih sindikatov (1)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

"KAKO NAPREJ?"

Odnos do sedanjih sindikalnih zahtev:

- *podpiramo ZAHTEVE PO NUJNEM DVIGU MINIMALNIH PLAČ nad prag preživetja in ZAHTEVE PO ODLOGU ZAČETKA REFORME POKOJNINSKEGA SISTEMA do izhoda iz krize*
- *nasprotujemo enostranskim stavkam (tekmovanjem) sindikatov v posameznih dejavnostih, ki niso v naprej usklajene z ostalimi sindikati v teh dejavnostih*
- *nasprotujemo tistim stavkovnim zahtevam, ki privilegirajo člane v odnosu do nečlanov*

Stališča, predlogi in ukrepi Sveta gorenjskih sindikatov (2)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Nujne sistemske spremembe:

- *za hitrejši razvoj EKONOMSKE DEMOKRACIJE - podpiramo:*
 - *partnersko sodelovanje delavcev pri upravljanju podjetij*
 - *obvezno delavsko udeležbo pri dobičkih*
 - *pomembnejše delavsko (so)lastništvo*
- *podpiramo čimhitrejši sprejem novega ZAKONA O UDELEŽBI DELAVCEV PRI DOBIČKU z obvezno udeležbo delavcev*
- *zahtevamo poseben ZAKON O NOTRANJEM LASTNIŠTVU, ki bo spodbudil razvoj širšega notranjega lastništva zaposlenih*
- *zahtevamo sprejem UČINKOVITIH SISTEMSKIH UKREPOV, za preprečitev prodaje podjetij (v lasti države) nestrategskim partnerjem oz. špekulativnim lastnikom (npr.: IBI d.d., ZVEZDA d.d.)*

Stališča, predlogi in ukrepi Sveta gorenjskih sindikatov (3)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Za učinkovitejši sindikalizem:

- *zavzemamo se za novo opredelitev vloge Ekonomsko-socialnega sveta in razširitev njegove sestave (voljena predstavništva zaposlenih, reprezentativni predstavniki mladih in upokoјencev)*
- *dajemo pobudo za ustanovitev DELAVSKE ZBORNICE za enakopravnejši socialni dialog in večjo ekonomsko ter pravno varnost zaposlenih*
- *predlagamo spremembe in dopolnitve ZAKONA O REPREZENTATIVNOSTI SINDIKATOV (z novimi pogoji za reprezentativnost in obveznimi sindikalnimi koordinacijami na vseh ravneh)*
- *predlagamo, da se sindikalna članarina ponovno uvrsti med davčne olajšave posameznikov*

Stališča, predlogi in ukrepi Sveta gorenjskih sindikatov (4)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Ukrepi SGS in njegovih članic:

- *pospešitev postopkov za ustanovitev nove Zveze reprezentativnih sindikatov Slovenije - članstvo v ESS*
- *krepitev izobraževanja in uspo. sindikalnih zaupnikov in funkcionarjev*
- *razvijanje novih organizacijskih oblik, ki bodo približale sindikalno aktivnost članstvu in izboljšale nujno sodelovanje vseh reprezentativnih sindikatov v posameznem podjetju*
- *povečevanje števila sindikalnih zaupnikov, zastopanje vseh interesnih skupin delavcev, najpomembnejše odločitve na zborih članov*
- *razvijanje socialnega partnerstva v podjetjih (ne samo cena in pogoji dela - tudi druga poslovna problematika: stroški, razvoj, prodaja, vodenje, kadri...)*
- *razvijanje partnerskega sodelovanja: SINDIKATI - SVETI DELAVCEV*
- *spodbujanje vseživljenjskega učenja vseh zaposlenih in vsestranskega sindikalnega komuniciranja v podjetjih*

Sindikati v PODJETJU - danes in jutri (1)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Ocena sedanjega položaja - učinkovitosti: (ogledalo)

- *Moč - številčnost?*
- *Organiziranost (IO, zaupniki, drugi sindikalni funkcionarji)?*
- *Zastopanje vseh interesnih skupin zaposlenih?*
- *Vsebina glavnih aktivnosti?*
- *Prepoznavnost v podjetju?*
- *Uspešnost v pogajanjih v podjetju?*
- *Način komuniciranja (dialoga)?*
- *Povezanost v višje sindikalne organizacije?*
- *Način odločanja v sindikatu (kaj IO, kaj članstvo)?*
- *Mnenja članov? ...*

Sindikati v PODJETJU - danes in jutri (2)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Kaj bi po vašem mnenju sindikati morali spremeniti v svojem delovanju? (mnenja zaposlenih - raziskava SGS, december 09)

- *Več enotnosti in skupnega nastopanja sindikatov (združevanje, povezovanje...)*
- *Uvajanje zunanjih sindikalnih zaupnikov (neodvisnost od podjetij)*
- *Redna mesečna srečanja s predstavniki SGS*
- *Organizirati še močnejšo pravno službo, izboljšati strokovnost*
- *Več aktivnosti, ODLOČNOSTI in skrbi za delavske interese*
- *Več obveščanja in posvetovanja s člani, sodelavci (dostopnost in prepoznavnost zaupnikov v vseh delovnih okoljih oz. interesnih skupinah)*
- *Manj lojalnosti do vodstev in uveljaviti neodvisnost od podjetij*
- *Znižanje članarine in povečanje števila članstva*
- *Več razlikovanja med člani in nečlani*
- *Več ugodnosti za člane*
- *Več skupnih srečanj zaposlenih, ki jih organizira sindikat*
- *...*

Sindikati v PODJETJU - danes in jutri (3)

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Organizacijski IZZIVI:

Kako približati sindikat članstvu: več zaupnikov, več odborov, okrepitev IO s predstavniki ključnih interesnih skupin, nove org. oblike po večjih poslovnih enotah, koordinacije, ...?

Vsebinski IZZIVI:

Ali samo sindikalne ugodnosti, cena in pogoji dela, ali pravo socialno partnerstvo in razvijanje ekonomske demokracije, sodelovanje s svetom delavcev, ...?

Metode in način delovanja:

Predvsem: ali informiranje, ali dvostransko komuniciranje in pridobivanje "mandata" članstva pred najpomembnejšimi odločitvami? Strokovnost?

Namesto zaključka

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Kdo danes potrebuje SINDIKATE?

- delavci,
- delodajalci (lastniki in menedžerji),
- država.

Tuje prakse dokazujejo, da so najbolj demokratične, najbolj razvite in najbolj stabilne tiste družbe, ki premorejo močna sindikalna gibanja. (npr.: Skandinavske države)

Literatura in viri:

- M. Gostiša:** Perspektive razvoja sistema industrijske demokracije, ŠCID Študijski center za industrijsko demokracijo, Kranj, 2005
- B. Lužar:** Primerjava socialnega partnerstva in kolektivnega pogajanja med EU, Japonsko in ZDA, Industrijska demokracija, št. 4, april 2008, <http://www.delavska-participacija.com/html/strokovniclanki.asp>
- M. Stanojević:** Socialno partnerstvo, ČZP Enotnost, Ljubljana, 1996
- M. Stanojević:** Stanje in aktualni trendi razvoja sindikatov v svetu in pri nas, Industrijska demokracija, št. 4, april 2004, <http://www.delavska-participacija.com/html/strokovniclanki.asp>
- Ekonomsko-socialni svet RS,** http://www.gsv.gov.si/si/ekonomsko_socialni_svet/
- Socialni dialog v EU,** <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=329&langId=en>

SVET GORENJSKIH SINDIKATOV

SLOVENSKI TRG 3, 4000 KRANJ
Tel.: (04) 231 98 00, telefax: (04) 231 98 01
E-mail: sgs@siol.net

Obiščite nas na spletni strani SGS:

<http://www.gorenjski-sindikati.si>

HVALA ZA VAŠO POZORNOST